

Sygn. akt VU 578/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Katarzyna Pielużek

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku G. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania G. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 15 czerwca 2016 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni G. C. (1) prawo do świadczenia przedemerytalnego poczynając od dnia (...) 2016 roku.

Sygn. akt VU 578/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 czerwca 2016 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił G. C. (1) prawa do świadczenia przedemerytalnego, podnosząc że zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych prawo do tego świadczenia przysługuje osobie, które poza spełnieniem innych warunków posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet, a wnioskodawczyni udowodniła staż pracy wynoszący 34 lata, 5 miesięcy i 22 dni.

W odwołaniu z dnia 30 czerwca 2016 roku G. C. (1) wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że w okresie od dnia 1 września 1974 roku do dnia 18 czerwca 1977 roku odbywała praktyki zawodowe w Zakładach (...) w R.. Odwołująca podała, że praca na praktykach polegała na: montowaniu krzeseł, szlifowaniu elementów z drewna, obsłudze maszyn, szlifowaniu po natrysku, sztaplowaniu drewna.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podniósł, że okresem praktyki odbywanej w zakładzie pracy na podstawie umowy zawartej między szkołą a zakładem pracy nie jest okresem składkowym. ZUS wskazał, że tylko zawarcie indywidualnej umowy między zakładem pracy a szkolącym się młodocianym może implikować uwzględnienie okresu praktyk jako okresu składkowego. Ponadto organ rentowy powołał się na wyrok dnia 5 września 2013 roku, sygn. akt V U 862/13, w którym to Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie wnioskodawczyni w przedmiocie nieprzyznania przez ZUS prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 29 kwietnia 2013 roku G. C. (1), urodzona w dniu (...), złożyła wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

(dowód: wniosek – k. 1-2 akt ZUS I)

Decyzją z dnia 20 maja 2013 roku ZUS odmówił wnioskodawczyni przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni nie spełnia warunków przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego sprecyzowanych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, a ponadto nadal pozostaje w zatrudnieniu, więc nie jest osobą bezrobotną.

(dowód: decyzja z dnia 20 maja 2013 roku, k. 21 akt ZUS I)

Od powyższej decyzji odwołała się wnioskodawczyni, w wyniku czego sprawa została skierowana do rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, który wyrokiem z dnia 5 września 2013 roku, sygn. akt V U 862/13 oddalił odwołanie wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawczyni z tego względu, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji odwołująca nie była osobą bezrobotną. Sąd nie badał charakteru zatrudnienia wnioskodawczyni w okresie od dnia 1 września 1974 roku do dnia 18 czerwca 1977 roku.

(okoliczności niesporne)

W dniu 6 czerwca 2016 roku wnioskodawczyni złożyła kolejny wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Do wniosku załączyła:

- świadectwo pracy z dnia 14 lipca 2014 roku, w którym wskazano, że w okresie od dnia 1 sierpnia 2008 roku do dnia 14 lipca 2014 roku była zatrudniona w „F.: Sp. z o.o. na stanowisku stolarza montażowego, a stosunek zatrudnienia ustał ze względu na przyczyny ekonomiczne dotyczące pracodawcy na mocy porozumienia stron,

- zaświadczenie z dnia 6 czerwca 2016 roku, w którym wskazano, że od dnia 17 listopada 2015 roku jest zarejestrowana w (...) w R. i wypłacono jej zasiłek za co najmniej 180 dni z tytułu pozostawania bez pracy, a w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny podjęcia pracy zarobkowej.

(dowód: wniosek o świadczenie przedemerytalne, k. 1 -2, świadectwo pracy z dnia 14 lipca 2014 roku, k. 6, zaświadczenie z dnia 6 czerwca 2016 roku, k. 13 akt ZUS II)

W dniu 2 września 1974 roku została zawarta umowa o naukę w zawodzie stolarz meblowy pomiędzy Zakładami (...) w R. a G. C. (2) z domu C.. Okres odbywania nauki zawodu ustalono w dniach od 2 września 1974 roku do 30 czerwca 1977 roku. Wskazano, że zakres nauki zawodu będzie obejmował wszystkie prace i czynności wykonywane w wydziale, zgodnie z programem szkolenia. Wnioskodawczyni ukończyła praktyki zawodowe, po czym została zatrudniona w ww. Przedsiębiorstwie, gdzie pracowała do dnia 3 lipca 1978 roku.

(dowód: umowa o naukę zawodu, k. 9 – 10 akt sprawy, zawiadomienie o rozwiązaniu stosunku pracy z dnia 11 lipca 1978 roku w aktach osobowych wnioskodawczyni)

Przy zaliczeniu do stażu pracy wnioskodawczyni okresu odbywania praktyk zawodowych w Zakładach (...) w R., spełnia ona wymóg posiadania 35 – letniego stażu pracy implikujący przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

(dowód: pismo procesowe organu rentowego z dnia 26 maja 2017 roku, k. 19 akt sprawy)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje :

Odwołanie jest uzasadnione i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 170 ze zm.) świadczenie przedemerytalne przysługuje osobom określonym w art. 2 ust. 1 pkt 1 – 6.

Wnioskodawczyni domagała się przyznania świadczenia przedemerytalnego jako należąca do kręgu osób opisanych w punkcie 5 wskazanego artykułu. Stosownie do jego treści prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa wyżej uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 roku poz. 887 ze zm.)

Ponadto zgodnie z art. 2 ust 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W będącej przedmiotem osądu sprawie spełnienie przez wnioskodawczynię warunków wymienionych w art. 2 ust 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych było bezsporne. Wnioskodawczyni nadal jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, przez okres ponad 6 miesięcy pobierała zasiłek dla bezrobotnych i w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w terminie 30 dni od wystawienia zaświadczenia przez (...)w R.. Organ rentowy nie negował także, że do rozwiązania stosunku pracy wnioskodawczyni doszło z przyczyn dotyczących pracodawcy. Stosunek pracy został bowiem rozwiązany na skutek porozumienia stron w związku z przyczynami ekonomicznymi dotyczącymi pracodawcy (art. 30 § 1 pkt 1 k.p. w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. Nr 90 poz. 844 ze zm.)).

Należy mieć na uwadze, że przesłanka wymaganego stażu winna być oceniana na dzień rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, to jest na dzień 14 lipca 2014 roku. Zgodnie bowiem z treścią powołanego już na wstępie art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury w przypadku kobiet wynoszący 35 lat. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 19 czerwca 2013 roku (sygn. akt III AUa 572/13, Lex nr 1327641) wskazał, że należy odróżnić moment początkowy powstania prawa do świadczenia przedemerytalnego od dnia spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Momentem początkowym prawa jest dzień następny po złożeniu wniosku wraz z wymaganymi dokumentami. Tym samym zgodnie z brzmieniem powyższego przepisu G. C. (1) do dnia 14 lipca 2014 roku winna posiadać 35 letni okres zatrudnienia.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do świadczenia emerytalnego wyłącznie z uwagi na niespełnienie warunku posiadania okresu uprawniającego do emerytury w ilości 35 lat. Wnioskodawczyni

zamiast wymaganych 35 lat udowodniła bowiem w ocenie organu rentowego jedynie okres wynoszący 34 lata, 5 miesięcy i 22 dni. ZUS nie zaliczył do stażu pracy wnioskodawczyni okresu odbywania przez skarżącą praktyk zawodowych od dnia 1 września 1974 roku do dnia 18 czerwca 1977 roku, a to z tego względu, że zdaniem ZUS umowa o praktyczną naukę zawodu nie została zawarta między wnioskodawczynią a pracodawcą, lecz pomiędzy szkołą a zatrudniającym Zakładem.

Okresy składkowe i nieskładkowe zaliczane do stażu ubezpieczeniowego zostały wskazane w art. 6 i art. 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.). Wśród tych okresów nie ma okresu nauki w szkole zawodowej lub średniej, nawet jeśli nauka połączona jest z realizacją praktyk zawodowych czy zajęć praktycznych nie podlega zaliczeniu do ogólnego okresu ubezpieczeniowego.

Stosownie do treści art. 6 ustęp 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

- zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową (pkt 1a);

- zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. (pkt 3)

Wobec tego okres nauki w zasadniczej szkole zawodowej lub technikum mógłby podlegać zaliczeniu do okresu składkowego jedynie wówczas, gdyby wnioskodawczyni była w tym okresie jednocześnie zatrudniona. Okoliczność tą podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 19 maja 2016 r. II UK 269/15 stwierdzając, że do stażu emerytalnego zalicza się okres zatrudnienia młodocianego, a nie okres nauki w zasadniczej szkole zawodowej. W uzasadnieniu zaznaczono, że w zasadniczej szkole zawodowej uczeń zdobywał wykształcenie na poziomie szkoły zawodowej i uczył się zawodu, co łączyło się z praktyką zawodową przewidzianą w programie nauczania. Naturalnym było, że uczeń odbywał praktykę, w ramach której wykonywał określone czynności, jednak nie była to praca w ramach pracowniczego zatrudnienia. Instruktor nauki zawodu czyli praktycznej nauki zawodu nie reprezentował pracodawcy jako kierownik zakładu pracy i nie realizował jego zadań produkcyjnych tylko program praktycznej nauki zawodu uczniów zasadniczej szkoły zawodowej.

Od takiej nauki w szkole należy odróżnić zatrudnienie młodocianego na podstawie ustawy z 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226). Wówczas relacje były odwrócone. Zadaniem młodocianego było przede wszystkim wykonywanie określonej pracy (zatrudnienia). Mógł być doksztalcany, ale nie wtedy gdyż uzyskał już kwalifikacje w szkole zawodowej (art. 12 ustawy z 2 lipca 1958 r.), a więc wynikający z zatrudniania młodocianego obowiązek nie polegał na zdobyciu wykształcenia na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej. Inna jest zatem sytuacja młodocianego ucznia, który zawarł umowę o praktyczną naukę zawodu i pracował jako pracownik i inna jest sytuacja ucznia, który uczył się w zasadniczej przyzakładowej szkole zawodowej i odbywał tylko praktyki w zakładzie pracy.

Przesłanką zaliczenia do okresu składkowego, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zatrudnienia młodocianego przed w kwestionowanym okresie jest spełnienie warunków określonych ustawą z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu(...), która to ustawa wymagała zawarcia przez zakład pracy indywidualnej umowy o praktyczną naukę zawodu z młodocianym (art. 9 ust. 1 powołanej ustawy).

Tylko podpisanie przez młodocianego w czasie nauki w szkole umowy o naukę zawodu z zakładem, uprawnia do zaliczenia takiego okresu do okresu składkowego. ZUS stał na stanowisku, że do zawarcia takiej umowy nie doszło. Jednakże przeprowadzone w toku postępowania przez Sąd czynności wykazały zgoła odmienną okoliczność. Otóż do pisma procesowego z dnia 23 stycznia 2017 roku wnioskodawczyni załączyła umowę o pracę, z której jednoznacznie wynika, że została zawarta umowa o naukę zawodu stolarza meblowego pomiędzy roszącą a Zakładami (...).

Wnioskodawczyni miała zatem status pracownika młodocianego. Tym samym skarżąca wykazała, że ww. okres należy zaliczyć do okresów składkowych. Zmianie uległo także stanowisko organu rentowego, który w piśmie procesowym z dnia 26 maja 2017 roku wskazał, że dysponując przedmiotową dokumentacją uznałby, że wnioskodawczyni wypełniła wymóg 35-letniego stażu pracy.

Mając na uwadze, że wnioskodawczyni spełniła wszystkie wymogi niezbędne do przyznania wnioskowanego prawa, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał G. C. (1) prawo do świadczenia przedemerytalnego, poczynając od dnia (...) 2016 roku, to jest od dnia następującego po złożeniu wniosku o świadczenie przedemerytalne (art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych).